

ĐỀ CHÍNH THỨC

Bài I (5,0 điểm).

1) Giải phương trình sau $\frac{1}{x^2} + \frac{1}{(x+2)^2} = \frac{5}{16}$.

2) Cho a, b, c là các số thực khác 0 thỏa mãn các điều kiện

$$(a+1)^2 = b^2 + 1; \quad (b+1)^2 = c^2 + 1; \quad (c+1)^2 = a^2 + 1.$$

Tính giá trị của biểu thức $P = (a-b)(b-c)(c-a)$.

Bài II (5,0 điểm).

1) Cho các số nguyên a, b thỏa mãn $a^2 + ab + 4b^2$ chia hết cho 9.

Chứng minh $a + 2b$ chia hết cho 3 và $a^2 - ab + 4b^2$ chia hết cho 9.

2) Cho hai số nguyên dương m, n và số nguyên tố p thỏa mãn $p = \frac{m+n}{2} + 5\sqrt{mn}$.

Chứng minh $p + 12m$ và $p + 12n$ là các số chính phương.

Bài III (2,0 điểm).

1) Gieo một con xúc xắc cân đối và đồng chất. Giả sử xúc xắc xuất hiện mặt b chấm.

Tính xác suất để phương trình $x^2 + bx + 3 = 0$ có hai nghiệm phân biệt.

2) Với các số thực a, b, c không âm thỏa mãn điều kiện $a + b + c = 1$, tìm giá trị lớn nhất và

giá trị nhỏ nhất của biểu thức $P = \frac{1}{1+ab} + \frac{1}{1+bc} + \frac{2}{1+4ca}$.

Bài IV (6,0 điểm). Cho tam giác ABC có ba góc nhọn, $AB < AC$. Gọi I là giao điểm của ba đường phân giác trong của tam giác ABC . Điểm P thuộc cạnh AB sao cho đường thẳng IP vuông góc với đường thẳng IB .

1) Chứng minh $IA \cdot IP = IC \cdot PA$.

2) Gọi K là điểm sao cho A là trung điểm của IK .

Chứng minh tam giác APK đồng dạng với tam giác IPC .

3) Gọi M và N lần lượt là trung điểm của hai đoạn thẳng IC và IP ; Q là chân đường vuông góc kẻ từ I xuống PC . Chứng minh AQ đi qua trung điểm của đoạn thẳng MN .

Bài V (2,0 điểm).

1) Tìm tất cả các cặp số nguyên dương (x, y) sao cho x, y nguyên tố cùng nhau và

$$4(x^3 - x) = y^3 - y.$$

2) Trong một bảng ô vuông kích thước 100×100 ta điền vào mỗi ô một dấu (+). Ta tiến hành biến đổi như sau: mỗi lần đổi ta đổi dấu tất cả các ô trong cùng một hàng hoặc trong cùng một cột (dấu (+) thành (-) và ngược lại). Hỏi sau một số hữu hạn bước biến đổi như trên, trên bảng có đúng 2026 dấu (-) hay không? Vì sao?

-----**HẾT**-----

Lưu ý: - Thí sinh KHÔNG được sử dụng tài liệu và máy tính bỏ túi khi làm bài.

- Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.

Họ và tên thí sinh: Số báo danh:

Họ, tên và chữ kí của cán bộ coi thi số 1:

Họ, tên và chữ kí của cán bộ coi thi số 2:

CHỌN ĐỘI TUYỂN THCS NAM TỪ LIÊM

Bài tập 1 (LIM Olympic - THCS Nam Từ Liêm - Bài 1)

- ① Giải phương trình sau $\frac{1}{x^2} + \frac{1}{(x+2)^2} = \frac{5}{16}$
- ② Cho a, b, c là các số thực khác 0 thỏa mãn các điều kiện

$$(a+1)^2 = b^2 + 1; (b+1)^2 = c^2 + 1; (c+1)^2 = a^2 + 1.$$

Tính giá trị của biểu thức $P = (a-b)(b-c)(c-a)$.

Lời giải.

- ① Phương trình đã cho tương đương $\left(\frac{1}{x} - \frac{1}{x+2}\right)^2 + \frac{2}{x(x+2)} = \frac{5}{16}$

$$\Leftrightarrow \left(\frac{2}{x^2+2x}\right)^2 + \frac{2}{x^2+2x} = \frac{5}{16}.$$

Đặt $\frac{2}{x^2+2x} = t$, phương trình trở thành $t^2 + t - \frac{5}{16} = 0 \Leftrightarrow \left(x + \frac{5}{4}\right)\left(x - \frac{1}{4}\right) = 0$

◇ Với $t = \frac{1}{4} \Rightarrow x^2 + 2x - 8 = 0 \Rightarrow x = 2$ hoặc $x = -4$.

◇ Với $t = \frac{-5}{4} \Rightarrow 5x^2 + 10x + 8 = 0 \Rightarrow 5(x+1)^2 + 3 = 0$ (Vô lý).

Vậy phương trình có nghiệm $x = 2$ hoặc $x = -4$.

- ② Từ các đẳng thức đã cho ta có
$$\begin{cases} b^2 - a^2 = 2a \\ c^2 - b^2 = 2b \\ a^2 - c^2 = 2c \end{cases}$$

Cộng vế với vế ta được $2(a+b+c) = 0$ hay $a+b+c = 0$.

Từ đó ta có $(a+b)(b+c)(c+a) = (a+b+c)(ab+bc+ca) - abc = -abc$.

Ta cũng có
$$\begin{cases} (b-a)(b+a) = 2a \\ (c-b)(c+b) = 2b \\ (a-c)(a+c) = 2c \end{cases}$$

Ta có nhận xét nếu 2 trong ba số bằng nhau hoặc tổng của hai trong ba số bằng 0 thì cả ba số bằng nhau và bằng 0 (vô lý) nên nhân vế với vế các biểu thức ta có:

$$(b-a)(c-b)(a-c)(a+b)(b+c)(c+a) = 8abc \Rightarrow (a-b)(b-c)(c-a) \cdot (abc) = 8abc \Rightarrow P = 8.$$

Bài tập 2 (LIM Olympic - THCS Nam Từ Liêm - Bài 2)

- ① Cho các số nguyên a, b thỏa mãn $a^2 + ab + 4b^2$ chia hết cho 9.
 Chứng minh $a + 2b$ chia hết cho 3 và $a^2 - ab + 4b^2$ chia hết cho 9.
- ② Cho hai số nguyên dương m, n và số nguyên tố p thỏa mãn $p = \frac{m+n}{2} + 5\sqrt{mn}$.
 Chứng minh $p + 12m$ và $p + 12n$ là các số chính phương.

Lời giải.

- ① Ta có $a^2 + ab + 4b^2 : 9$ nên $(a + 2b)^2 - 3ab : 9 : 3$, mà $3ab$ chia hết cho 3 nên $(a + 2b)^2$ chia hết cho 3 nên $a + 2b$ chia hết cho 3 nên $(a + 2b)^2$ chia hết cho 9. Mà $(a + 2b)^2 - 3ab : 9$ nên $3ab$ chia hết cho 9 nên ab chia hết cho 3.

Từ đó ta có $ab : 3$ và $a + 2b : 3$.

- ◇ Với $a : 3$, từ $a + 2b : 3 \Rightarrow b : 3 \Rightarrow a^2 - ab + 4b^2 : 9$.
- ◇ Với $b : 3$, từ $a + 2b : 3 \Rightarrow a : 3 \Rightarrow a^2 - ab + 4b^2 : 9$.

Vậy $a + 2b$ chia hết cho 3 và $a^2 - ab + 4b^2$ chia hết cho 9.

- ② Từ giả thiết ta có $2p = m + n + 10\sqrt{mn}$ (*).

Do m, n nguyên dương và p là số nguyên tố nên $10\sqrt{mn} \in \mathbb{Z} \Rightarrow mn$ là số chính phương.

Đặt $(m, n) = d \Rightarrow m : d, n : d \Rightarrow \sqrt{mn} : d \Rightarrow 2p : d \Rightarrow d \in \{1, 2, p, 2p\}$.

- ◇ Với $d = 1 \Rightarrow (m, n) = 1$, mà mn là số chính phương nên $m = x^2, n = y^2$ với x, y nguyên dương. Từ (*) ta có $2p = x^2 + y^2 + 10xy \Rightarrow x^2 + y^2$ chẵn nên x, y cùng tính chẵn lẻ.
 Ta dễ thấy $p > 2$ do $10xy > 4$, khi đó ta có $2p = (x + y)^2 + 8xy$ với $2p$ không chia hết cho 4 mà $(x + y)^2 + 8xy$ luôn chia hết cho 4 với x, y cùng tính chẵn lẻ. Vậy trường hợp này không cho ta nghiệm x, y .
- ◇ Với $d = 2 \Rightarrow (m, n) = 2$, mà mn là số chính phương nên $m = 2x^2, n = 2y^2$ với x, y nguyên dương. Từ (*) ta có $p = x^2 + y^2 + 10xy$.
 Khi đó ta có $p + 12m = 25x^2 + 10xy + y^2 = (5x + y)^2$ và $p + 12n = x^2 + 10xy + 25y^2 = (x + 5y)^2$ là các số chính phương.
- ◇ Với $d = p \Rightarrow (m, n) = p$, mà mn là số chính phương nên $m = px^2, n = py^2$ với x, y nguyên dương. Từ (*) ta có $2 = x^2 + y^2 + 10xy$ (Vô lý do $10xy > 2$).
- ◇ Với $d = 2p \Rightarrow (m, n) = 2p$, mà mn là số chính phương nên $m = 2px^2, n = 2py^2$ với x, y nguyên dương. Từ (*) ta có $1 = x^2 + y^2 + 10xy$ (Vô lý do $10xy > 1$).

Vậy $p + 12m$ và $p + 12n$ là các số chính phương.

Bài tập 3 (LIM Olympic - THCS Nam Từ Liêm - Bài 3)

- ① Gieo một con xúc xắc cân đối và đồng chất. Giả sử xúc xắc xuất hiện mặt b chấm. Tính xác suất để phương trình $x^2 + bx + 3 = 0$ có hai nghiệm phân biệt.
- ② Với các số thực a, b, c không âm thỏa mãn điều kiện $a + b + c = 1$, tìm giá trị lớn nhất và giá trị nhỏ nhất của biểu thức $P = \frac{1}{1+ab} + \frac{1}{1+bc} + \frac{2}{1+4ca}$.

 Lời giải.

- ① Số phần tử của không gian mẫu là $n(\Omega) = 6$.

Xét biến cố A : Gieo xúc xắc xuất hiện mặt b chấm sao cho phương trình $x^2 + bx + 3 = 0$ có hai nghiệm phân biệt.

Để phương trình $x^2 + bx + 3 = 0$ có hai nghiệm phân biệt thì $\Delta = b^2 - 12 > 0$ hay $b^2 > 12$. Mà $b \in \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ nên lúc này b chỉ có thể có các giá trị là 4, 5, 6. Suy ra nên số kết quả thuận lợi cho biến cố A là $n(A) = 3$.

Vậy xác suất cần tìm là $P(A) = \frac{n(A)}{n(\Omega)} = \frac{3}{6} = \frac{1}{2}$.

- ② \diamond Do $ab, bc, ca \geq 0$ nên $\frac{1}{1+ab} + \frac{1}{1+bc} + \frac{2}{1+4ac} \leq 1 + 1 + 2$

$\Rightarrow P \leq 4$. Dấu "=" xảy ra tại $a = c = 0, b = 1$.

- \diamond Áp dụng bất đẳng thức phụ $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} \geq \frac{4}{x+y}$ và $4xy \leq (x+y)^2$ ta có

$$P = \frac{1}{1+ab} + \frac{1}{1+bc} + \frac{2}{1+4ca} \geq \frac{4}{2+b(a+c)} + \frac{2}{1+(a+c)^2} = \frac{4}{2+b(1-b)} + \frac{2}{1+(1-b)^2}.$$

Giả sử $b = \min\{a, b, c\} \Rightarrow b \leq \frac{1}{3}$.

Ta chứng minh $P \geq 3$

$$\Leftrightarrow \frac{4}{2+b(1-b)} + \frac{2}{1+(1-b)^2} \geq 3$$

$$\Leftrightarrow \frac{b^2(3b^2 - 9b + 8)}{(2-b)(b+1)(b^2 - 2b + 2)} \geq 0 \text{ (luôn đúng do } 0 \leq b \leq \frac{1}{3}\text{)}$$

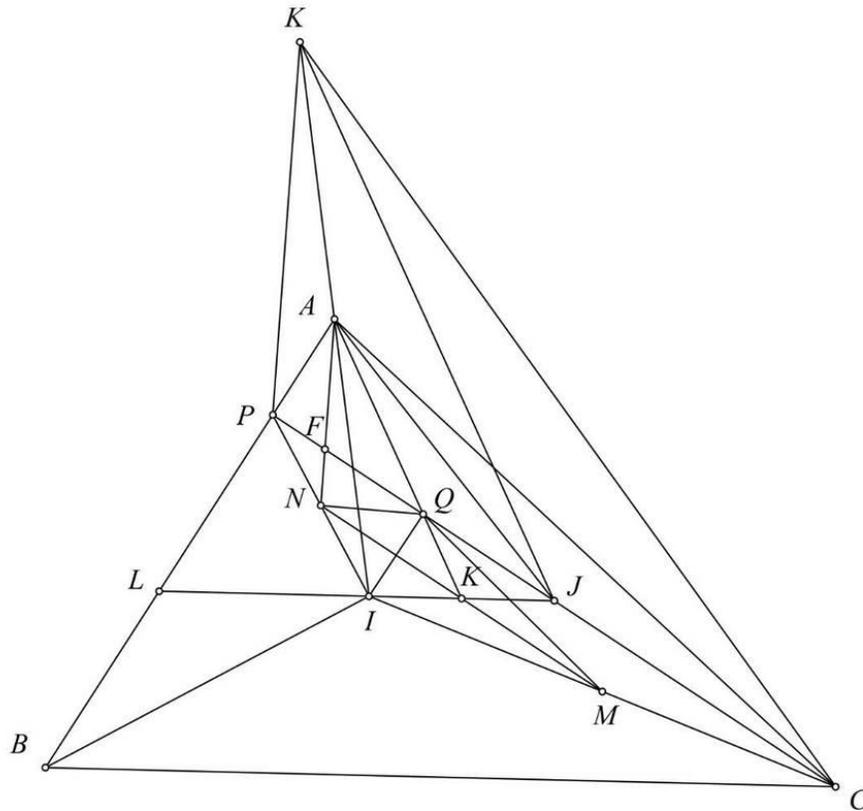
Vậy $P \geq 3$. Dấu "=" xảy ra tại $a = c = \frac{1}{2}, b = 0$.

Bài tập 4 (LIM Olympic - THCS Nam Từ Liêm - Bài 4)

Cho tam giác ABC có ba góc nhọn, $AB < AC$. Gọi I là giao điểm của ba đường phân giác trong của tam giác ABC . Điểm P thuộc cạnh AB sao cho đường thẳng IP vuông góc với đường thẳng IB .

- ① Chứng minh $IA \cdot IP = IC \cdot PA$.
- ② Gọi K là điểm sao cho A là trung điểm của IK . Chứng minh tam giác APK đồng dạng với tam giác IPC .
- ③ Gọi M và N lần lượt là trung điểm của hai đoạn thẳng IC và IP ; Q là chân đường vuông góc kẻ từ I xuống PC . Chứng minh AQ đi qua trung điểm của đoạn thẳng MN .

 Lời giải.

① Ta có $\angle IPA = 90^\circ + \angle IBA = \frac{180^\circ + \angle ABC}{2} = \frac{180^\circ + 180^\circ - \angle BAC - \angle ACB}{2} = 180^\circ - \angle IAC - \angle ICA = \angle AIC$. Từ đó ta có $\triangle API \sim \triangle AIC \Rightarrow IA \cdot IP = IC \cdot PA$.

② Từ $\triangle API \sim \triangle AIC \Rightarrow \angle PIA = \angle ICA \Rightarrow \angle PIC = \angle PIA + \angle AIC = \angle ACI + \angle AIC = 180^\circ - \angle IAC = 180^\circ - \angle IAP = \angle PAK$.

Và cũng từ cặp tam giác đồng dạng trên ta có $\frac{AP}{AI} = \frac{PI}{IC} \Rightarrow \frac{AP}{AK} = \frac{IP}{IC}$.

Từ đó ta có $\triangle APK \sim \triangle IPC$ (c.g.c).

- ③ Gọi L, J lần lượt là trung điểm PB, PC . Khi đó dễ thấy K là trung điểm LI do $INJM$ là hình bình hành và NK là trung trực IQ do $QN = NI, MQ = MI$.

Ta có $\angle ILP = 2\angle LBI = \angle ABC \Rightarrow IL \parallel BC$ mà $LJ \parallel BC$ nên ba điểm I, L, J thẳng hàng.

Gọi PQ cắt AN tại F . Từ ý 2 kết hợp với $AN \parallel KP$ và các tam giác cân ta có

$$\angle PAN = \angle APK = \angle IPC = \angle NQP \Rightarrow \angle PAF = \angle NQF$$

$$\Rightarrow \triangle NFQ \sim \triangle PFA \text{ (g.g)} \Rightarrow \triangle NFP \sim \triangle QFA \text{ (c.g.c)}$$

Từ hai cặp tam giác đồng dạng trên ta dễ có $\angle NQA + \angle NPA = 180^\circ$.

$$\text{Mà } \angle NPA = 180^\circ - \angle LPI = 180^\circ - \angle LIP = \angle NIK = \angle NQK$$

$$\Rightarrow \angle NQK + \angle NQA = 180^\circ \Rightarrow A, Q, K \text{ thẳng hàng.}$$

Bài tập 5 (LIM Olympic - THCS Nam Từ Liêm - Bài 5)

- ① Tìm tất cả các cặp số nguyên dương (x, y) sao cho x, y nguyên tố cùng nhau và

$$4(x^3 - x) = y^3 - y.$$

- ② Trong một bảng ô vuông kích thước 100×100 ta điền vào mỗi ô một dấu (+). Ta tiến hành biến đổi như sau: mỗi lần đổi ta đổi dấu tất cả các ô trong cùng một hàng hoặc trong cùng một cột (dấu (+) thành (-) và ngược lại). Hỏi sau một số hữu hạn bước biến đổi như trên, trên bảng có đúng 2026 dấu (-) hay không? Vì sao?

Lời giải.

- ① Với $x = 1 \Rightarrow y = 1$ và ngược lại với $y = 1$ ta cũng có $x = 1$.

Xét trường hợp $x, y \geq 2$.

$$\text{Từ giả thiết ta có } 60x^3 = 64x^3 - y^3 - 4x + y = (4x - y)(16x^2 + 4xy + y^2 - 1).$$

Do $x, y \geq 2$ nên ta dễ có $4x - y > 0$.

$$\text{Ta có } (x, y) = 1 \Rightarrow (x^3, 4x - y) = 1 \Rightarrow 60 \vdots (4x - y)$$

$$\Rightarrow d = 4x - y \in U(60) = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 12, 15, 20, 30, 60\}.$$

$$\text{Khi thay } y = 4x - d \text{ vào ta được phương trình } 60x^3 - 48dx^2 + 12d^2x - (d^3 - d) = 0.$$

Ta thấy $d^3 - d$ phải chia hết cho 12 nên ta loại được các trường hợp $d = 6, d = 10, d = 30$.

$$\text{Lại có } x, y \geq 2 \text{ nên } y^3 - y = y^3\left(1 - \frac{1}{y^2}\right) \geq \frac{3y^3}{4} \text{ nên } \frac{3y^3}{4} \leq y^3 - y = 4(x^3 - x) < 4x^3$$

$$\text{nên } y^3 < \frac{16x^3}{3} \Rightarrow y < \frac{7}{4}x \Rightarrow d = 4x - y > \frac{9}{4}x \Rightarrow x < \frac{4d}{9}.$$

Với việc để ý nếu phương trình mà có nghiệm nguyên dương thì nghiệm đó phải là ước của hệ số tự do và lưu ý khi đó hệ số tự do sau khi rút gọn của ta sẽ là $\frac{d^3 - d}{12}$, ta xét các trường hợp.

$$\diamond \text{ Với } d = 1 \Rightarrow 12x(5x^2 - 4x + 1) = 0 \text{ (vô nghiệm } x \geq 2)$$

- ◇ Với $d = 2 \Rightarrow x < \frac{8}{9}$ (Loại)
- ◇ Với $d = 3 \Rightarrow x < \frac{12}{9}$ (Loại)
- ◇ Với $d = 4 \Rightarrow x < \frac{16}{9}$ (Loại)
- ◇ Với $d = 5 \Rightarrow x < \frac{20}{9} \Rightarrow x = 2$ (thỏa mãn), suy ra $y = 3$.
- ◇ Với $d = 12 \Rightarrow x < \frac{16}{3} \Rightarrow x \leq 5$ và x là ước của $\frac{12^3 - 12}{12} = 143 = 11.13$.
Trường hợp này không có x thỏa mãn.
- ◇ Với $d = 15 \Rightarrow x < \frac{20}{3} \Rightarrow x \leq 6$ và x là ước của $\frac{15^3 - 15}{12} = 280 = 2^3.5.7$.
Thử $x = 2, x = 4, x = 5$ đều không thỏa mãn.
- ◇ Với $d = 20 \Rightarrow x < \frac{80}{9} \Rightarrow x \leq 8$ và x là ước của $\frac{20^3 - 20}{12} = 665 = 5.7.19$.
Thử $x = 5, x = 7$ đều không thỏa mãn.
- ◇ Với $d = 60 \Rightarrow x < \frac{240}{9} \Rightarrow x \leq 26$ và x là ước của $\frac{60^3 - 60}{12} = 17995 = 5.59.61$.
Thử $x = 5$ không thỏa mãn.

Vậy phương trình có cặp nghiệm $(x; y)$ là $(1; 1)$ và $(2; 3)$.

Lưu ý.

Bài toán trên nếu không sử dụng máy tính cầm tay sẽ rất khó để giải, nếu có lời giải hay hơn mong các bạn góp ý dưới phần bình luận.

- ② Giả sử sau một số bước biến đổi trên bảng có đúng 2026 dấu $(-)$. Giả sử ở hàng thứ i ta đã biến đổi dấu x_i lần, còn dấu ở cột thứ k ta đã đổi dấu y_k lần. Như vậy dấu ở ô $(i; k)$ đã thay đổi $x_i + y_k$ lần. Suy ra tại ô này có dấu $(-)$ $\Leftrightarrow x_i + y_k$ lẻ.

Gọi p là số các số lẻ giữa các số x_i , q là số các số lẻ giữa các số y_k . Khi đó tổng số dấu $(-)$ trong bảng là: $p(100 - q) + (100 - p)q = 100p + 100q - 2pq = 2026 \Leftrightarrow (p - 50)(q - 50) = 1487$.

Ta có $0 \leq p, q \leq 100$ nên $p - 50, q - 50 \in [-50, 50]$. Số 1487 là số nguyên tố, vì vậy các cặp ước của 1487 là chỉ $(1, 1487)$ hoặc $(-1, -1487)$ (và hoán vị). Không thể có $p - 50 = 1, q - 50 = 1487$ vì q vượt quá 100; cũng không thể có $p - 50 = -1, q - 50 = -1487$ vì q âm. Do đó không tồn tại cặp p, q thỏa điều kiện.

Vậy **không thể** sau một số hữu hạn bước biến đổi thu được đúng 2026 dấu $(-)$ trên bảng 100×100 .